

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
16 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravišstvo administracija) in ekspedicijska na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 "
za četrt leta . . . 2 "

V administraciji

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 "
za četrt leta . . . 2 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Nesloge slovenske žalosten sad.

I.

„Slovenski Gospodar“ v zadnji številki pretresuje vzroke propada narodne stranke naše pri volitvah za kupčijsko zbornico. Razun groznega pritiskanja vladnih organov, samovoljnosti pri sestavi volilnih imenikov in še več taih sredstev, ki jih ustavski pri volitvah povsod rabijo, meni „Gospodar“, je te zgube posredno najbolj kriva nesloga domača. „Stranka, ktero je „Narod“ par let sem obdeloval, piše G., in proti konservativni stranki ščuval, je mislila, da si bo z liberalizmom pridobila nemčurje po vseh mestih na Slovenskem, da se bo z liberalizmom prikupila tudi liberalni večini v državnem zboru. Bridka skušnja pa zdaj kaže, da ostane nemčur, kar je, in da ga ni volja stopiti pod narodno zastavo, najse narodna stranka še tako liberalno zvija.“ Mladoslavenska politika je tedaj v tem oziru ostala — na cedilu.

Po mladoslavenski politiki napravljena domača nesloga imela je pa še drug slab napredek, kterege „Sl. Gospodar“ ne omenja, ki je pa še veliko važnejši od že imenovanega. Naše slovensko ljudstvo ni še tako politično izurjeno, da bi samo vedelo ločiti, kaj je zanj dobro, kaj hudo. Ono potrebuje zanesljivih voditeljev in buditeljev. Najzanesljivejši voditelji so bili duhovniki. Ljudstvo jim je zaupalo in rado poslušalo njihove svete. Pri volitvah je duhovščina navduševala volilce za narodne može; zmaga naša je bila vselej sijajna in „Slovenci“ smo postali politična moč, na ktero so se naši vnanji prijatelji z veseljem ozirali, naši protivniki pa s strmenjem. Ti so dobro vedeli, da duhovščina je najkrepkejši steber narodne stranke, zato so jo po svojih liberalnih listih jeli strastno napadati in spodkopavati njen vpliv in njeno veljavo. A to je bilo zastoj; „Tagblatt“ in drugi nemški listi, ki so grdili slovensko duhovščino, našemu ljudstvu, ki nemško ne ume, niso prišli v roke in niso napravili nikakoršne škode, duhovnike pa so ti napadi še bolj spodbadali delati za narodno reč in slovensko ljudstvo obvarovati pred pogubljivimi načeli nemško-liberalne stranke.

Kar naenkrat se rodi liberalna mladoslavenska stranka, ki se je od nemčurske ločila je v tem, da je govorila slovenski in potezala se za jezik slovenski, kakor una za nemški. „Slovenski Narod“ pa je prevzel osodepolno nalogo vpliv duhovščine pri slovenskem ljudstvu vničiti. Kjer koli je zvedel kaj slabega o kakem duhovniku, naj je bilo resnično ali neresnično „Narod“ je z veliko radostjo to sprejel v svoje predale in postal je bil iz političnega lista „chronique scandaleuse.“

Tako početje ni moglo ostati brez sadu. „Calumniare audacter, semper aliquid haeret.“

Ker je „Narod“ prišel v roke tudi priprostim ljudem, jelo je giniti prejšno zaupanje do duhovščine, ž njim pa tudi najmočnejša vez narodne stranke. Da bi vedne napade zavračali, ni ostalo drugzega kakor ustanoviti nov političen list, „Slovenca“. Tako je bila nesloga kriva, da smo se tudi na duševnem polju ločili ter sami sebe slabili, ker imamo dva politična lista, katerih nobeden se brez velikih žrtev ne more vzdržati, namesto da bi bili svoje moči zedinili pri enem samem, ki bi se lahko vtrdil tako, da bi se mu ne bilo bati propada. Na drugi strani je vedno psovanje in ščuvanje „Slov. Naroda“ v srce bolelo duhovnike. In kdo bi jim to zameril? Saj je tudi duhoven človek in le malo jih ima tako vzvišene pojme o narodnosti, da se zanj potezujejo, če se jim tudi njihovo prizadevanje povračuje z nehvaležnostjo. Do grla siti vednega hujskanja so mnogi v nemar pustili vse in mislili si: Čemu bi se človek trudil, če mu še domačini nasprotujejo? V vsakem kraju skoro ste bile dve stranki; če je duhovnik potegnil z eno, se je zameril drugej, zato jih je mnogo v nemar pustilo vse, da so v miru živeli. A ljudstvo, kakor smo že rekli, potrebuje voditeljev in buditeljev. Mladoslavenci so mislili, da bodo to opravili sami; pa ker so imeli zlasti podeli splošno le take privržence, ki pri ljudeh iz raznih vzrokov niso veliko veljali, zato se tudi ljudstvo zanje ni dosti zmenilo in zbegano tem hitreje dalo se premotiti od birokratov in bričev, pred kterimi je strah že prirojen.

(Konec prih.)

Volitve za kupčijsko zbornico.

(Izvirni dopisi)

Iz Žužemberka, 11. jan. Že takrat, ko smo brali prilogo „Slovenca“, kjer so bili zaznamovani volilci v kupčijsko zbornico, smo se čudili, da tukaj ni bilo več volilcev, ko g. Dereani in fužina na Dvoru. Ko smo pa vaš list dobili, smo po Žužemberku popraševali, kako je to, da jih ni več. Pri nas imamo nekako društvo, ali prav za prav bratovščino usnjarjev, ktera se pa razprostira še čez našo veliko faro in v ktero zamore vsak, tudi neusnjar, pristopiti. Vsi mojstri tega društva so imeli pod davkarjem Junis-om volilno pravico, kateri jih je tiral v pisarno, kjer so nevedni ljudje podpisali vladne kandidate. Če so poprej imeli volilno pravico, zakaj je zdaj nimajo? Pa kaj hočete? Tukaj so trije, štirje mlinarji, ki imajo velikanske mline na 6, 7 tečajev in žage, pa nimajo volilne pravice.

Sploh je Žužemberk strašno gnjezdo, kar nemškutarijo zadene. Dasiravno je sploh tukaj pošteno, zelo versko ljudstvo, posebno v okolici, je pa za našo slovensko reč vendar vse zgubljeno, in tega nobeden drug ni kriv, kakor nekteri duhovni, posebno gosp. dekan Nova k.

ki je čez noč nemškutar postal in se jel jako čudno vesti.

Iz bele Krajne, 13. jan. Neizrečeno nesramna je predrznost tukajšnjih nemškutarskih agitatorjev. Z lažjo, da ima 12 podpisov še nabrati od takih, ki imajo patente za obrtnijo, za prošnjo, ktera bi se imela podati, da bi se prej železnica delala, je hodil v ponedeljek g. Nitsch, c. k. davkarski nadzornik, po Dragatušu in tukajšnji okolici, ter na ta način ogoljufal župana in par drugih v Dragatušu, Antona Jeleniča na Kvašici in skoro gotovo še veliko drugih, da so podpisali volilne liste, ktere je seboj prinesel in precej odnesel. Ravno tako je napeljeval g. Pavlin, okrajni zdravnik, po Vinici in precej podpisov vjel z železnico.

Sploh so pa prosili ogoljufani obrtniki, ko so to zvedeli, da bi se delalo, kar je mogoče, da bi se volitve ovrgele in se zoper tako nesramna nasilstva protestiralo.

Politični pregled.

V Ljubljani 18. januarja.

Avstrijske dežele.

Delegaciji se snidete 25. avgusta. Na Ogerskem upajo do tistihmal že imeti nov državni zbor, ki bode volil delegacijske poslance. Če bode to šlo tako lahko, kakor nekteri mislijo, se še ne vé, kajti zmešnjave na Ogerskem so čedalje večje in stanje vladino čedalje hujše. Denarni odsek Ghyczyjevih denarnih predlogov ni sprejel, pa tudi novih ni stavil, ker ne vé, na kak način bi se poravnal budgetni primanjkljaj. Deakovi listi se zaradi tega hudujejo nad denarnim odsekom ter Ghyczyju svetujejo sklicati se na državni zbor, a vprašanje je, če imajo deakovci še tako zdatno večino, da bode rešila Ghyczyjeve predloge in sedanjo vlado.

Vnanje države.

Pruski deželni zbor se je brez vsih slovesnost pričel 16. t. m. ob 11. uri popoldnem. Niti kralj niti Bismark nista bila nazoča.

Laški kralj je po novem letu hotel iti v Neapel, pa je zaradi ministerske krize ostal doma ter posvetoval se z nekdanjimi ministri. Sello in Lanzo. Minghetti sicer skuša na vsak način ostati minister in je že izdelal nov postaven načrt o javni varnosti, če bi zbornica sedaj nasvetovanega ne hotela sprejeti, pa bode boje težko odšel osodi svojih prednikov. Letošnje zborovanje poslancev bode tudi zaradi tega zanimivo, ker se ga bode vdeležil tudi **Garibaldi**. Vse je radovedno, kaj bodo storili ministri, kterim je pisмено jako grenke pravil. Da so pred njim v skrbi, priča to, ker so zaradi njegovega prihoda v Rimu pomnožili število policajev in žandarjev. — Mestni odbor

napolitanski se noče podvreči ministerskemu ukazu, ki prepoveduje Garibaldju dajati darila, in bržkone bodo to storila tudi druga mesta. Sicer pa Garibaldi ni tako reven, kakor pišejo. Njegov starejši sin Menotti je že pred nekimi tedni od vlade kupil posestvo, ktero je vzela št. peterskemu kapitelu in pred nekaj dnevi je za 110.200 frankov kupil drugo, neki cerkvi pograbljeno posestvo pred mestnimi vrati sv. Boštjana.

Na Španjskem so se Prusi dejansko jeli vtikati v notranje zadeve. Kapitan ladije „Nautilus“ je namreč v Zarauzii poslal na suho 100 nemških vojakov, ki so Karlistom mesto vzeli. Kaj bodo k temu rekle vnanje vlade, katerim ne more biti vse eno, kaj Prusija počenja? Kaj bode zlasti storila Rusija, če se potrdi, da car Aleksander je hotel nasvetovati, da naj Don Karlosa pripoznajo za kralja navareškega? Je morda Bismarck s tem, da se je začel dejansko vtikati v španjske zadeve, caru Aleksandru gledé imenovanega nasveta hotel pot preteči?

Angleški listi poročajo, da Gladstone je kraljici naznanil, da hoče od vodstva liberalne stranke odstopiti.

Turški, ki ima v Arabiji z uporniki dokaj opraviti, žugajo nove zadrege v Aziji. Kašgarski emir je namreč sultanu naznanil, da se mahomedanski Tatari hočejo izročiti njegovemu varstvu in podvreči se njegovi vladi. Ker pa Ruska preži na te dežele, bode Turška ž njo tam prišla navskriž, kar bi bilo za njo silno nevarno.

Izvirni dopisi.

Iz Vrhnike, 11. pros. Veliko nespametnega so že vganili novoerni učitelji, da bi si bil pa kdo kaj tako nespametnega in hudobnega izmislil, kakor naš g. učitelj, nisem še slišal. Znano je, da je po novih šolskih postavah šiba v šoli prepovedana in g. učitelji v svojih zborih tudi v tej reči g. predsedniku le globoko prikimujejo, akoravno iz lastne skušnje vedo, da se šola brez šibe strahovati ne more. V šoli tedaj šibe biti ne sme, gorje učitelju, v čegar šoli bi g. inšpektor šibo zagledal!

Pa modra glava tukajšnjega g. učitelja si ve iz take stiske pomagati, in otroke brez šibe kaznovati. Skrben za red in snago v šoli je prepovedal otrokom papir in druge reči na tla metati, kar je prav. Pred nekimi dnevi pade pa deklici po imenu Mica Krištov iz Hriba nevedoma košček rumenega, trdega papirja, v kakoršnega se sveče zavijajo, na tla. G. učitelj ga z bistrim svojim očesom precej zagleda, ga pobere v sveti jezi, ga zvije v kroglico, dá deklici in zapove, čujte! da ga mora vpričo njega, in vpričo vse šole s n e s t i. (!) S solzami v očeh vzame ubogi otrok papirnat kroglico, se nekoliko časa brani v usta jo djati, ker pa g. učitelj le nad njo kriči, dene jo hoté nehoté v usta, žveči, žveči, toliko časa, da ji smukne po grlu. To je resnica. Gospodje učitelji in vsa „freie gebildete Lehrerschaft Schulzeitunge“, kateri imate zmiraj le omiko na svojem jeziku, kakor da bi jo bili izključljivo le samo vi z veliko žlico zajemali, ki vedno govorite o ljubezni do otrok, o človekoljubji, o pravi izreji otrok, vprašam vas, ali se vaša omika razodeva v tako surovih činih, da mora ubog otrok papir, ki mu nevedoma na tla pade, jesti? ali se s tem kaže ljubezen do otroka? Po katerih pedagogičnih pravilih je to? ali ni to za otroka tudi v zdravstvenem obziru škodljivo? ali je to tista od vas toliko čislana izreja otrok? Ko bi bil kak duhovni učitelj ali katehet kaj

tacega storil in bi se zvedelo, kak krič in vriš bi nastal v Izraelu, v taboru patronov „Schulzeitunge!“ „Križajte ga, križajte ga!“ bi bilo njih geslo, vpili bi: glejte, taki so farji, toraj proč z njimi od šole, s temi suroveži, s temi neotesanci. Pa „Ja Bauer, das ist was anderes“. Radovedni smo pa vendar, kaj bo više šolsko nadzorništvo reklo k temu nezaslišanemu škandalu. Ni toraj čuda, da g. učitelj, kakor se sliši, otrokom prepoveduje, doma kaj od tega povedati, kar se v šoli godi. Sploh pa bi ravno napačno ne bilo, ako bi g. učitelj otroke navadil papir jesti, bi vsaj lahko otroke zjutraj med drugo in tretjo uro, ko so že lačni in trudni, nekoliko s papirjem pokrepčal, in tudi starši bi mu bili hvaležni, ker kruha sploh pomanjkuje, papir se pa že še v kakem kotu dobi. —

Vrhniskim očetom pa na srce položim, naj, kadar bo prva učiteljska služba razpisana, prevdarijo dobro, ktereга bodo zbrali za prihodnjega učitelja svojim otrokom.

Iz Jelšan v zgornji Istri, 11. jan. Preteklo leto je neusmiljena smrt pobrala mnogo vrlih duhovnov po Slovenskem. Vsaka izmed 4 slovenskih škofij je zgubila lani moža, ki je bil ponos in dika duhovništva dotične škofije. Gotovo bi bilo vse hvale vredno, če bi se skrbelo, da se možem za cerkev in narod mnogozaslužnim stavijo dostojni spominki na gomile, ki bodo potomcem pričali, da so duhovni sobratje cenili njih zasluge in da so sploh Slovenci vredni bili takih mož. Saj v današnjih razburjenih in viharnih časih, ko so duhovni tolikim nadlogam izpostavljeni, premnogokrat po krivici obrekovani in preganjani, resnično zasluži zvesti in značajni duhoven, da se ga ljudstvo in duhovstvo hvaležno spominja in mu nagrobni spominek priskrbi. Toliko več velja to o tistih, ki niso samo v svojem kraju blagososno delali, ampak s svojimi zmoglostmi celemu narodu koristili in po slovenski domovini znani postali.

Naj omenim tudi g. dr. Jož. Rogača, ki je lani meseca aprila umrl pri svojem bratu, gospodu Antonu, Podgradom v Istri. Devet mesecev že počiva truplo rajnega doktorja v hladni zemlji na pokopališču v Hrušiči.

Sklenili smo tukajšni duhovni, zadnji čas znanci in prijatelji rajnega, napraviti toliko zmožnemu rojaku, ki bi bil gotovo še mnogo več dobrega storil, ako bi mu bile okoliščine mileje in vgodniše, spomin na grob.

Bil je rajni gospod lani 3. februarja v Jelšanah, kjer se je več duhovnih in svetovnih gospodov zbralo. Rajni doktor ni pozabil svojih prijateljev in znancev na Kranjskem, rekel je „Dovolite, da napijemo mojemu nekdanjemu tovarišu v semenišču, vrlemu duhovnu č. g. župniku Blažetu L., ki danes svoj god obhaja“. Upam, da ranjcega tudi njegovi sošolci in semeniški tovariši v blagem spominu imajo, toraj naj mi ne vzamejo za zlo, ako vse njegove prečastite prijatelje in znance očitno lepo prosimo, da pomorejo nam v Istri živečim kranjskim duhovnom, da se mu napravi dostojen spomin na gomili.

Rajni ni imel „darov Pluta“, njegova pokojnina je bila v sedanjih razmerah pičla, bolezen in otožnost ste mu življenje grenile, vendar se je za vero in narod do zadnjega pri vsaki priliki vnetega skazoval. Njegov gosp. brat mi gotovo ne bo zameril, ako javno povem, da je na borni službi, kakor so v Istri večidel vse; prosimo tedaj vljudno ude družbe sv. Mohora, katerim je rajni gospod več let tako lepo in izvrstno spisoval: Življenje svetnikov in svetnic božjih; posebno pa prečastite

gg. duhovne tovariše in znance pokojnega dr. Jožefa, naj blagovoljno pomorejo napraviti nagrobni spomin. Darove v ta namen radovoljno sprejema skoz in skoz pošteni in spoštovani gosp. Franjo Šubec, trgovec in nadžupan Podgradom pošta Castelnovo im Küsfenlande.

Ako ne bo ostala naša prošnja glas vpijočega v puščavi, bo imel rajni g. doktor spomin, in znamenje odrešenja na gomili, ki bo Istrijanom pričalo, da, akoravno je rajnemu osoda nemila bila, vendar bratovska ljubezen njegovih prijateljev in znancev na Kranjskem zanj ni vgasnila.

Ko bo zbirka darov dokončana, se bo po „Slovincu“ razglasilo, koliko se je iz vsake škofije nabralo.

Radi bi, da se postavi spominek meseca aprila v obletnico rajnega smrti, zato prosimo dotične gospode, najprej ko mogoče pošljejo darove. Vsak še tako mali donesek se hvaležno sprejme. Vsim čč. darovalcem že naprej „Bog plati.“

D u h o v e n

v imenu mnogih drugih*).

Iz Doline pri Trstu, 15. jan. Ko prebiram „Slovenca“, najdem skoraj iz vsacega kota mile Slovenije kak dopis, ki popisuje vesele in žalostne dogodke; le iz naših krajev ne najdem skoraj nobenega dopisa, kakor da bi v resnici tukaj bila smrtna tihoča. Ali temu ni tako, tudi pri nas se pripetijo dogodki, ki so vredni, da se svetu naznanijo. Kakor drugod, tudi revni Istri živinska kuga ni prizanesla, in se je vgnjezdila pri nas v vasi Petrinje. Sicer je bilo pokončanih samo 7 goved, kar bi ne bila samo na sebi že taka škoda, pa huda zaprtija revnega kmetiča silno tlačí, ker ne more v Trst na prodaj voziti sena, iz ktereга kmet kak krajcar za svoje potrebe dobi. Bog se nas usmili in odvzemi nam kmalo to šibo!

Pa da-si nas take težave tlačijo, vendar ljudstvo, namesto da bi tolažbe pri Bogu iskalo, skuša svojo obupnost v pijanosti vtopiti, in žalostnih nasledkov pijančevanja se nam ne manjka. Evo, en izgled! Blizo Žavelj pri Trstu so 8. t. m. najdlji na polji moža mrtvega, ki je najbrže pijan od žganja na poti obležal in ponoči zmrznil. Kar pa sami že zadosti nesreč ne zakrivimo, smo po vrh še vedno obdani od zvitih sleparjev, ki človeku težko zaslužene denarje izmolzejo. Letos smo imeli v naši okolici že štiri požare, in ljudje spoznavši korist zavarovanja proti ognju, se dajo zavarovati pri banki „Sloveniji“. Bivši poverjenik tržaški g. G. M. med drugimi zavaruje tudi dolinskega nadžupana Janeza Lavriho; on sprejme denar za koleke in mu izroči začasno pobotnico od „Slovenije“. Komaj deset dni potem pa mu pošlje zavarovalno polico, pa ne od banke „Slovenije“, ampak od prve češke banke v Pragi; mož tedaj ni zavarovan ne pri tej ne pri oni banki in kak požar ga zamore v največo škodo pripraviti.

Ker že ravno govorim o dolinskem nadžupana, tudi ne morem zamolčati njegovega blagega delovanja. Janez Lavriha ni poseben učenjak, ki bi zavoljo učenosti daleč po svetu slovel, ampak kmet in je poduk samo v domači ljudski šoli dobil. Že od mladih let vedno pri občinskih opravkih si je pridobil dobro znanje, s katerim zamore svoji soseski gmotno koristiti. Že veliko let kot naročnik „Novic“, ktere je marljivo prebiral, sklene si prizadevati, kolikor koli mogoče puste in gole hribe svoje soseske zopet posaditi, in ko je tudi vlada pogozdovanja Krasa se poprijela,

*) Saepius vocem ede, amice! Jam te quasi e mundo profectum planxi. Collega J. A.

se je tukaj dosti zgodilo, česar sad bodo naši potomci uživali. To prizadevanje je bilo Njih Veličanstvu našemu cesarju naznanjeno, zato so mu milostljivo podelili zlati križec za zaslugе v poljedelstvu, ki mu je bil tudi 3. dec 1874 po c. kr. glavarji v Kopru slovesno v županijski sobani v Dolini izročen. *)

Hrvaška. 13. januarja je bila zadnja sednica našega sabora v tej kratkejši sezoni, v kateri se je pa vendar mnogo naredilo.

Sabor je vzakonił budget, in tako bo vlada lahko svoje poslovanje nastavila. Dalje nam je prinesel sabor tudi zakon o statističnem uredu, ki je za Hrvaško posebno važen. Dozdaj namreč je bila naša domovina odvisna od Ogerske in mi znamo kaj to pomeni, da se niso za nas nič zmenili v tem pogledu. Mi smo na tem polju bili čisto zanemarjeni. Sploh pa je danes poznano, kolike važnosti je statistika za vsako državo. Ona je, skoraj bi rekel lek, s katerim se dajo mnoge rane naroda izlečiti. Tako se bode pri nas pokazalo še le po natančnem preiskovanju padanje našega naroda posebno v Posavini in tudi lek se bode našel, da se temu kvarenju naroda konec stori. Dalje je sabor sprejel tudi zakon o razprodaji cerkvenih zaklad in o popravku izbornega reda in kazališča in nekoliko drugih zakonov, o kojih sem že zadnjič poročal.

V tem času saborovanja držal je ban dve poverenstvi, pri katerih so tudi zastopniki sodelovali: poverenstvo za arondiranje političnih in sodbenih oblastij, potem poverenstvo za cestno mrežo.

Preteklo je nekoliko dni čez eno leto, odkar ta vlada vlada in odkar je moglo zastopstvo, svršivši državnoopravno vprašanje, lotiti se pozitivnega zakonskega dela in tudi delati na tem polju. Pa ni ne ene državne struke, ne enega oddelka, upravnega, sodstvenega in nastavnega, kateri se ni reformiral, in tudi v zakon pretvoril. Vlada in sabor uvidiši kratkost časa in premnoge potrebe, sta z neko neutrudljivo delavnostjo posegala na vse strani za reformami, da naredi njim zakone. Pa tudi časopisi niso mirovali, nego kakor da so se probudili iz tihega spanja, reševali so različna vprašanja moralne in materialne narave; oni so hrabril in navduševali vlado, zastopstvo, županije, razne stanove, posamezne, mesta, občine, ves narod. Vse se je zedinilo v živej, patriotičnej želji za napredkom in razvitkom. Tako je eno leto bilo plodnejše od celega decenija. Pred nami pa stoji narod velike razlike med znanjem in neznanjem, silno voljo in sibariško nemarnostjo, patriotizmom in samoživstvom, narodnim zastopstvom in nerinjenimi najemniki, vlado izbrano iz zastopstva in vlado z nasiljem postavljene.

To je sicer brez sumnje vse v začetku, bez sumnje se je ukrala sem pa tam manjša ali večja pogrška; ali narod, ki je začel, bo znal tudi razvijati in pogrške popravljati. Samo se ne sme nobenkrat utruditi in prestat delati. On mara z upetimi očmi gledati v svojo bodočnost, pa bo zidal in dozidal svoje poslojpe.

Koja sredstva bo rabil, hoče li s to ali z drugo vlado, s tem ali z drugim zastopstvom svojo zgrado dograditi, to je na zadnje vse eno. Vlade, stranke, pojedinci se menjajo, narod pa in njegov interes ostane nespremenljiv in večni. Kdor mu z najmanjšo sebičnostjo, ali z največjim razumom služi, njega bo trajno poplusal. Takšen je zakon v večnej knjigi previdnosti.

Vse ne postane, vse se ne da naenkrat popraviti. Pojedini morejo biti jako nestrpljivi in prenagli. Narodna celina pa stopa počasnim ali veličanstvenim korakom k svojemu cilu. Nobeden je ne more zaustaviti.

Madjari so zopet pokazali z enim činom, kako se oni drže pravic narodov. Oni so namreč z novim letom odpustili iz službe 40 činovnikov na njihovih železnicah. In to so Hrvati, med njimi tudi štirje Slovenci. S tem so Madjari pokazali, da prezirajo vse narode, kateri se jim ne klanjajo. Ali oni si kopljejo jamo, v katero se bodo v kratko zvernili. S tem činom so prelomili pogodbo, v kateri je poraba hrvaškega jezika vsih v Hrvaški živčih in služčih činovnikov ustanovljena. Zatoraj so pa Hrvati tudi zavoljo tega strašno razsrjeni. Vse kaže, da se približuje nekakšna nevihta, samo ne vemo, kje se bode spustila.

Narodni zastopnik Jagič je zavoljo tega nasilstva bana krepko interpeliral ter ga vprašal, je li kani on sedanjo ogersko vlado zavoljo tega nepostavnega čina na odgovornost pozvati, ker hrvaški minister na vse to molči. Vsi hrvaški poslanci na ogerskem saboru so sklenili, da v bodoče ne bodo podpirali sedanje ogerske vlade. Vse tako kakor pri vas.

Domače novice.

Ljubljana, 19. januarja

(Vitezu Vestenecku), se še zdaj ni nič zgodilo, dasiravno je dežela po izidu „volitev“ zelo razkačena.

(Volilna komisija) je štenje glasov dokončala. Iz njenega poročila je razvidno, da je čez 300 volilnih listov zavrgla. Kaki li so ti listi? Mi tu kar naravnost izrečemo, da do te volilne komisije nimamo nikakoršnega zupanja, kakor ga po vsem, kar se je godilo, po pravici imeti ne moremo. Kdo nam je porok, da je vse tako, kakor je razglasila? Razun gosp. Supana ni v nji nobenega moža, kteremu bi mi le količkaj zaupali; g. Supan pa je eden, onih je s Vestenekom vred šest.

(O zadnjih volitvah) se čedalje več zve, zarad česar bi moral človek strmeti. Nekemu trgovcu, ki na Dunaji biva, pa ima v Ljubljani svojo kupčijo, je poslal eden mestnih očetov na Dunaj volilni list s pismom vred, v katerem je bilo trgovcu rečeno, naj zapiše na list nemčurske kandidate, ki so bili tudi pismu pridjani, potem naj zavije list v priloženi in že 15 kr. frankirani zavitek ter pošlje oboje do mestnega svetovalca, čegar naslov je bil že na zavitku (kuverti) zapisan. Vprašanje: kako je prišel ta mestni svetovalec do volilnega lista onega trgovca? po kaki postavi in pravici se mu je izročil, ker liste po Ljubljani razpošiljati sme in mora le mestni magistrat po svojih služabnikih? Kje je imel magistrat pravico volilni list dati iz rok drugemu ko volilcu samemu?

(O gospodu zvonarji Samassi), ki je bil že v „Novicah“ in tudi „Slovenca“ tako čudno pohvaljen, smo zvedeli še sledeče zanimivosti. Ta glavni steber nemčurstva in nemčurskega liberalstva v Ljubljani zvč, da si hočejo pri D. M. v Polji nove zvonove napraviti. Lepega dobička želeč, pa vendar sebi samemu ne dosti zaupajoč, naprosi nekega gospoda, da bi se podal ž njim k gospodu župniku ter pri njem mu prositi pomagat, da bi se novi zvonovi pri njem (Samassi) naročili. Gospod mu stori to ljubav in se podá ž njim k g. župniku. Ko pa kmetje iz Zadobrave, ki so bili prišli ravno k izpraševanju in katerim je bil g. S. pred letom nov zvon za cerkev vlil, zvedó, da je S. pri g. župniku, se podajo k

njemu pritožit se, da je novi zvon tako slab, da poje kakor ubit lonec. Grozno se huduje nad njim in zahtevajo za svoj denar dober zvon; g. Samassa jih komaj potolaži obljubivši jim, da bo že vse dobro naredil, naj le v soboto k njemu pridejo. Res so šli v soboto 9. t. m. knjemu, pa namesto da bi jim obljubil spačeni zvon preliti, jih začne zmijati, zakaj da so ga vprčo g. župnika in spremljevalca g. K. tako napadli, ter jim žuga, da jih bo tožil, ker so mu s svojim očitanjem škodo delali (da namreč pri g. župniku ni nič opravil). Nam se pa čudno zdi, da Zadobrovci g. Samassa niso tožili, ter mu nič vredne črepinje, ki poje kakor škrbasta kosa, poslali nazaj, kakor se je zgodilo v Kropi, na Primskovem in letos na sv. Gori pri Gorici, ter za svoje denarce zahtevali boljšega zvona. Dobro pa vemo, da ravno ta sprideni zvon je bil vzrok, da ranji g. fajm. Pajk, ki je že nabiral denarje, novih zvonov ni naročil pri g. Samassi. Šel je bil na Krtino poslušat tamošnje od g. Hilzerja vlite zvonove, ki so mu bili jako všeč, a ker se je bal zameriti se g. Samassi in ž njim zavezanim nemčurjem, ni hotel omisliti novih zvonov, ampak je to reč prepustil svojemu nasledniku, ki je pri gosp. Hilzerju že naročil 4 nove zvonove.

(Nar. šola) je v letošnjem šolskem letu razposlala 22 šolam in učiteljem učnih pripomočkov. Vse rodoljube, vzlasti pa vstanovnike, vodstvo vljudo prosi, da naj pošljejo svoje doneske in nabirajo darove, da bode mogla „Nar. šola“ dalje delovati na korist domačega šolstva.

(Vprašanje do mestnega magistrata.) Enkrat že je bilo brati v „Slov.“, ali je „ribja ulica“ nasproti rotovžu mestna pot, po kateri sme vsak hoditi, ali pa le lastina trgovca A. Krisperja. Če je Krisperjeva, potem naj se zapre, da ne bodo ljudje podajali se v nevarnost; če je pa pot za občinstvo, kako je to, da jo gosp. Krisper tako zapirati sme, da ne more včasih še pogumen človek skoz njo iti? V torek je bila skoro ves dan zaprta; stal je namreč v nji zjutraj širok voz poln mrve, ki jo je popolnoma zaprl, pred njim pa še dva konja, memo katerih se je moral človek plaziti, če je srečno zbasal se med vozom in zidom. Ker ni vsak konjski hlapec, ki bi hotel konje k zidu stisniti, je jasno, da je bila taka pot zaprta, zlasti ženskam in otrokom. Popolčne je prišel na mesto voza s senom — voz z zaboji obložen in kar je bilo prostora med tem velikim vozom in zidom, tega je spolnil mal voziček, tudi z zaboji obložen. Če bi bil hotel kdo tu skoz priti, moral bi bil plezati čez voz in zaboje. Še hujsje pa je bilo isti dan zvečer ob osmih. Ob ti uri so zmetali hlapci gnoj iz hleva na ulico, od tod pa počasi nakladali na voz, kar je razodeval neprijetni duh vsim, ki so ob tej uri po trgu šli; dasiravno je moral smrad segati do rotovža, vendar ni bilo nikogar, da bi bil prepovedal hlapcem to zdravstveni postavi tako nasprotno ravnanje. Čez ulico iti je bilo o tem času popolnoma nemogoče, kajti gnoj je bil do kolen visoko nakidan. Vse to se godi v tem času, ko Ljubljana ni nikdar prosta kužnih bolezni. Zarad tega se nadjamo, da bo policija naša z gospodom Krisperjem govorila in mu prepovedala zapiranje javne poti in odvažanje gnoja na tak način vsaj pred polnočjo. Če se to ne zgodi, bomo se pritožili dalje; mislimo pa, da bo že tukaj naša pritožba kaj veljala, kajti, da bi gospod Krisper magistratu pred nosom vse to smel vganjati, ker je nemčur, tega ne moremo še verjeti.

Več sosedov.

*) Dopisi nam bodo vselej dragi. Vred.

Razne reči.

— Duhovske spremembe. V ljubljanski škofiji: Č. g. Janez Kramar, kaplan v Cirkljah, je dobil Brezniško (faro na Gorenjskem; č. g. Anton Zupančič pride pa iz Mengša za kaplana v Cirklje.

V lavant. škofiji: Č. g. Jan. Kunaj, župnik v Čadramu, je imenovan za knezoškof. duhovnega svetovalca. — V pokoj stopi č. g. Urvab Mat., kurat v zgornji Ponikvi; za provizorja tukaj postavljen je č. g. Fr. Pirkovič, kaplan na Doberni. Č. g. Fr. Polak prestavljen je iz gornje Polskave k sv. Janžu na Dr. polju. Kaplanija na gornji Polskavi ostane nena-meščena.

V goriški nadškofiji: G. Jož. Hočevnar, kaplan v Kamnjah, gre začasno v pokoj; na njegovo mesto pride g. Hilarij Zorn, kaplan v Križu. — G. Janez Likar 2. duh. pomočnik v Bovcu gre v pokoj; na njegovo mesto pride novomašnik g. Martin Leskovec. — Č. g. Ant. Gregorčič, prefekt v semenišči, je bil 10. t. m. za mašnika posvečen. — Umrli sta: č. g. Jan. Kovačič, 1. duh. pomočnik v Bovcu in v. č. g. France Pečenko, fajmošter v Renčah. Fara Renče je razpisana do 10. februarja, in č. g. Ant. Batagelj, tamošnji kaplan, je začasni administrator fare.

— Razpisi učiteljskih služeb na Kranjskem. V Metliki služba učiteljice, l. p. 400 gl. in prosto stanovanje. Prošnje do 15. febr. pri krajnem šolsk. svetu v Metliki. Na dvorazredni lj. šoli v Žireh (okraja Logaškega) služba nadučitelja, l. p. 500 gl. prosto stanovanje. Prošnje do 20. jan. pri krajnem šol. svetu v Žireh.

— Premembe pri učiteljstvu. Na 4razredni deški šoli v Kamniku je vodja O. F. Vidic. — G. Florijan Kaliger iz Boštajna gre na Štajersko, na njega mesto pride g. Peter Fleischman, učitelj pri Beli cerkvi. — Sprašani učit. kandidat g. Andrej Kmet je dobil začasno službo v Voklem pri Kranji.

Listnica vredništva.

T. o. Poslano prihodnjič. Sploh smo morali zaradi pomanjkanja prostora mnogo dopisov odložiti za prihodnji list. Prav pa je, da nam se poroča o nepostavnostih pri volitvi; če je mogoče, naj se dotične reči nabirajo in pošljejo g. Horaku ali kakemu drugemu rodoljubi, da bomo imeli še več dokazov za nepostavnost zadnjih volitev.

Umrli so:

12. jan. Marija Strekel, kuharica, 64 l., za pljučnim oslavljenjem.

13. jan. Lucija Vovk, delavca žena, 74 l., za prsno vodenico. — Janez Zimi, okr. šolsk. nadzorniku, otrok ženskega spola, 2 minuti, za slabostjo po prezgodnjem porodu. — Ana Šušteršič, gostica, 60 l., za pljučno sušico. — Marija Mramor, gostica, 50 l., za spridenjem krvi. — Viktor Lunder, kovaškega pomagača sin, 5½ l., za vnetjem vratu.

14. jan. Reza Pelakorda, delavca otrok, 2 m., za božjastjo. — Janez Mravlja, čevlarskega pomoč. otrok, 11 t., za oslavljenjem.

14. jan. Gregor Krašovic, delavec 55 l., za spridenjem krvi. — Marija Mihelčič, gostica, 70 l., za oslavljenjem.

15. jan. Vincenc Marolt, delavec, 39 l., za oslavljenjem. — Marija Recher, vpokojenega uradnika žena, 62 l., za oslavljenjem. — Marija Merhar, babica, 54 l., za vrančnim rakom.

16. jan. Alojzij Stupar-jevo zid. pol. otrok, 10 m., za vodenico glavo. — Reza Skalar, šivilja, 20 l., za pljučno sušico. — Felice di Lenardo, lončarice sin, 10 l., za kozami. — Marija Vidmar, gruntarja otrok, 9 m., za božjastjo. — Anton Petročnik, inšt. revež, 40 l., za pljučnim oslavljenjem.

17. jan. Marija Šifferer, zasebnica, 66 l., za mrtvoudom.

Eksekutivne dražbe.

22. jan. 3. Jak. Želovin ovo iz Gorič (150 gl.), — 3. Ant. Meden-ovo iz Senožec (1530 gl.), obe v Senožecah. — 3. Mat. Kuster-jevo iz Olševka (3820 gl.) v Kranju. — 2. Mat. Bukovac-ovo (600 gl.) v Kočevji. — 2. Jož. Boštjančič-ovo iz Birc (2770 gl.), — 2. Andr. Sedmak-ovo iz Zagorja, — 2. Seb. Neme-ovo iz Bitinji, — 2. S. Tomšič-ovo iz Knježaka, — 2. Jož. Šprohar-jevo iz Zarečja (1700 gl.), — 2. Jož. Princ-ovo iz Topole (2000 gl.), — 2. Tine Frank-ovo iz Prema, vse v Senožecah.

23. jan. 3. Fr. Psenica-vo iz Koroške Bele (4470 gl.) v Kranjski gori. — 3. M. Jenko-ta iz Voklega (595 gl.) v Kranju. — 3. Fr. Slabe-tovo iz Goveka (1560 gl.) v Idriji. — 3. I. Svetec-ovo iz Moravč (3000 gl.) na Brdu. — 2. And. Vidmar-jevo iz Kovek (610 gl.) v Ipavi. — 2. Nik. Muc-ovo iz Zemlje (2700 gl.), — 2. Marko Težak-ovo (1810 gl.), obe v Metliki. — 1. Jož. Prijatl-ovo iz Vrha (1110 gl.), — 1. J. Lavrič-ovo iz Prupleta (3555 gl.), obe v vel. Laščah.

Telegrafične denarne cene

18. januarja.

Papirna renta 70.20. — Srebrna renta 75.50. — 1860letno državno posojilo 112.50. — Bankine akcije 991 — Kreditne akcije 226.50. — London 110.90. — Srebro 105.85. — Ces. kr. cekini —. — Napoleon 3.89.

„Kmetovalec“

dvakrat na mesec v Gorici izhajajoči, strogo kmetijski list, bode prinašal članke o vino-, sadje-, živino- in čebeloreji, poljedelstvu in mnogo drugih kmetijskih vesti. — Velja za celo leto 3 gld., za pol leta pa 1 gld. 60 kr. — Naročnina naj se pošilja po poštni nakaznici gospodu Viktorju Dolencu, lastniku „Soče“ v Gorici. (3—1)

Gabriel Piccoli, lekar „pri angelju“ v Ljubljani, dunajska cesta,

(32—21)

priporoča slav. p. n. občinstvu sledeče uže občno znane zdravniške droge:

Anatherinova ustna voda in zobni prah. Od vsake zobne in ustne bolezni obvaruje vsakdanje rabljenje moje ustne vode in mojega zobnega prahu. kajti ta dva produkta služita osobito za to, da se ojači zobno meso, da se odpravi gobasto zobno meso, da se brani zdravi duh sapa in naravna barva zob, da se zavarujejo pred kostnim jedanjem, pred zobnim kamerom, ki je zobni glazuri tako nevaren. **Cena flaše ustne vode 60 kr., skatljica zobnega prahu 40 kr.**

Izleček iz Chine in Coke. Najboljši dozaj znani želodčni libér; pospeši cirkulacijo, olajša prebavljivost, in pada različnim organom in členom novo moč in novo življenje. **Cena flaše 80 kr.**

Neizmotljivo sredstvo proti mrzlici, gotovo zdravilo proti vsaki prenehovalni bolezni. Vspeh mojega zdravila je pa izkušena istina, in vsak bolnik, ki bo sam na sebi to zdravilo poskusil, se bo vesel prepričal, da je najkrepkejšo in najgotovnejše sredstvo zoper mrzlico med vsemi dozaj znanimi. **Flaša velja 80 kr.**

Pravo norveško dorševo jetrno olje, naravnost iz Bergena v Norvegiji naročeno. Posebej se rabi to dorševo olje proti revmatičnim bolečinam, protinu, pred vsem pa proti škrofeljnom proti sušici, kroničnim izpuščajem na koži in nervoznim bolečinam. **Cena originalne flaše 80 kr.**

Pravi Seidlitzjev prah, 1 tucat skatljic 7 gold, posamne 80 kr.

Pravo borovniško žganje s soljo, 1 flaša 50 kr.

Pagliano-sirup iz Florence 1 flaša 1 gold.

Voda lancasterske lilije (Lancaster's Lily-Water.) Ta voda dá koži nenadejano belost in mehkost, jo obvaruje prezgodnjih gub ter radeži, da vido-ma zginejo. Dalje se rabi, da se preženo pege in mozoli, in se ozdravi naglo poke, ktere se narede zaradi suše ali neugodja. Z eno besedo, ta voda je pravi zaklad za toaletu, zaradi česar jo po pravici vse dame, ktere je za lepoto mari, visoko cenijo in rabijo. **Cena flaše 1 gold.**

Naročila zunaj Ljubljane na zgoraj imenovane droge, kakor tudi na vsa druga zdravila se, če mogoče, s vračajočo pošto proti postnemu povzetju izvršujejo. Stroške za embalažo in ekspedicijo i. t. d. nagradijo gospodje komitenti.

Prva občna zavarovalna banka „SLOVENIJA“ v Ljubljani.

P. n. delničarjem banke „Slovenije“!

Z naznanilom od 16. novembra 1874 je bil odločen zadnji obrok za prvo 15odstotno vplačilo od občnega zbora določenega doplačila. Več delničarjev pa še ni doplačalo.

Opravični svét je sicer po § 7. pravil in vsled § 221 k. p. opravičen tem delničarjem njih vdeleživno pravico ko zapadeno naznaniti, vendar pa se ne šteje k temu zavezanega; toraj je bilo v seji 3. t. m. sklenjeno, da naj se tem delničarjem konečni obrok za prvo vplačilo še pridoljša

do konca februarja t. l.,

s pristavkom pa, da po tem preteklem sklepnem obroku se bode brez prizanašanja zapadenje pravice izreklo tistim, kteri ne bodo doplačali.

Za tiste delničarje, ki so prvi oddelek po 15 gld. na medčasni delnični list izplačali, za drugi 20. decembra 1874 iztekli obrok v enakem znesku pa še s plačilom zaostali, se primeroma § 221 k. p. drugi obrok za vplačanje določi

do 4 februarja t. l.

Vsled sklepa opravičnega svéta 3. januarja t. l. se 1. januarja t. l. izplačljivi kupon ne izplačuje.

V Ljubljani 4. januarja 1875.

Za opravični svét prve vesoljne zavarovalne banke „Slovenije“:

Vodstvo.

(4—1)